

OMSTILLING I HIMMERLAND

REGIONAL UDVIKLING

Grænsebryder med næse for netværk

INDSIGT & UDSYN

MAGASIN FOR SYGEHUS HIMMERLAND

INDSIGT & UDSYN

OKTOBER 2007

VI VIL REHABILITERING
Skitsering af de overordnede linier
for den nye rehabiliteringsafdeling
4-5

NY LEDENDE OVERLÆGE
Overlæge Ole Rasmussen tiltræder
pr. 1. oktober 2007 stillingen som
ledende overlæge for FBE i Intern Medicin
i Sygehus Himmerland
7

EN MEDARBEJDER FORTÆLLER
Yrsa Vejrum - et kendt ansigt
blandt såvel sygehusets medarbejdere
som patienter
10

Leder 3

TEMA:
Implementering af sygehusplanen
- på vej mod en ny Rehabiliteringsafdeling 4-5

TEMA:
Implementering af sygehusplanen
- nu formes fremtidens Sygehus Himmerland 6

Præsentation af ny ledende overlæge 7

Forskningen på de mindre sygehuse skal styrkes 8

Operation Life 9

En medarbejder fortæller 10

Præsten som klovnen 11-12

Nyt fra Kunstforeningen i Farsø 12

Rejste og nyansatte i maj, juni og juli 2007 13

RUNDT I REGIONEN:

Regional udvikling: Grænsebryder med næse for netværk 14-15

RUNDT I REGIONEN:

Retspsykiatri: Ud i sindets kringelkroge 16-17

RUNDT I REGIONEN:

Omstilling i Brovst: Sidste mand lukker 18-19

Stemmingsbilleder - fra en foranderlig verden 20

YDRE OG INDRE UDFORDRINGER

Så er sommeren gået – vejret har været vekslende i Danmark – skyer, sol og regn. Ind imellem en smule køligt til andre tider smukt – ikke stabilt. For sygehusets vedkommende vel ligeså. Der har gennem sommeren været et meget højt aktivitetsniveau i Sygehus Himmerland og tendensen fra det første halve år af 2007 er således fortsat. I Sygehusledelsen forventer vi, at antallet af udskrivninger for indeværende år kommer til at ligge ca. 12% over kontraktniveau, mens antal ambulante besøg kommer til at ligge ca. 2% under kontraktniveau. På det ambulante område er det en væsentlig forbedring i forhold til vurderingerne tidligere på foråret, hvor den ambulante virksomhed blev vurderet noget lavere. Baggrunden for denne udvikling var navnlig mangel på speciallæger, men der er hen over foråret og sommeren sket en væsentlig forøgelse af den ambulante aktivitet.

Sygehusdirektør Christen Lyhne

Sygehuset oplever generelt en stigende tilgang af især ældre patienter. Skal vi sikre dem den bedst mulige behandling, så kræver det at de hurtigt får stillet præcis diagnose og hurtigt kommer i behandling. Der er i løbet af sommeren taget initiativer til at styrke kræftdiagnostikken i det danske sundhedsvæsen. Det betyder, at sygehus-systemet i nær fremtid skal skaffe plads til endnu flere akutte patienter, så Danske Regioners initiativ kræver samlet en større undersøgelses- og behandlingskapacitet. Frygten er naturligvis, at det store fokus på kræftbehandlingen medfører, at de medicinske patienter kommer bag ud i køen, for reelt er der ikke meget mere at give af. Vi udnytter vore ressourcer og vort personale fuldt ud, og udfordringerne til det medicinske område er store i Regionens sygehusplan.

Sommeren har bragt en række udmeldinger fra centralt hold og fra Danske Regioner, bl.a. den ovenfor omtalte indsats på kræftområdet, og i løbet af sommeren er det også blevet endeligt afklaret, at det medicinske område i Sygehus Himmerland får en ny ledende overlæge - Ole Winter Rasmussen - der har erfaring som ledende overlæge på to afdelinger på Fyn. Det er naturligvis meget glædeligt, at vi har rekrutteret en kompetent og særdeles kvalificeret le-

der til det medicinske område. Her i bladet er der en præsentation af den nye ledende overlæge, og der vil naturligvis i oktober blive tilrettelagt et egentligt introduktionsprogram.

Lige inden sommerferien kom vi endnu et skridt i processen med at implementere den nye sygehusplan. Den 19. juni godkendte regionsrådet planen for gennemførelse af strukturplanens mange elementer. Der er mange brikker i planen, og de væsentlige for Himmerland omtaler vi nærmere her i dette blad.

Gennemførelsen af beslutningerne er kompleks og vil rumme mange udfordringer og rigtig god samarbejdsvilje i det nordjyske sundhedsvæsen. Gennemførelsen vil strække sig i en meget lang periode fremover.

De personalemæssige tiltag med jobgaranti, kompetenceudviklingspulje, uddannelsesmæssige tiltag kommer i denne sammenhæng til at fylde meget. Der vil være brug for alle kræfter i det nordjyske sundhedsvæsen, og alle kræfter vil blive gjort på at fastholde personalet og give attraktive tilbud om omplacering.

Arbejdet med at beskrive den kommende rehabiliteringsafdeling er kommet godt fra start, og det er glædeligt at se det engagement der præger arbejdet. I dette blad er der en artikel om arbejdet på vejen hen mod en ny rehabiliteringsafdeling - et fornuftsægteskab med et stænk af spirende kærlighed.

Inden sommerferien debatterede sygehusets ledere på et seminar sygehusets kommende strategi i sammenhæng med overordnede strategi for Region Nordjylland. Det er vigtigt at arbejde videre med strategiudviklingen hvor nøgleordene er sammenhængende patientforløb, effektiv og økonomisk drift, udvikling af sygehuset som en attraktiv arbejdsplads.

Sammenhængende patientforløb er tillige omdrejningspunktet i arbejdet med implementeringen af Den Danske Kvalitetsmodel, hvor Sygehus Himmerlands rolle som pilotsygehus bl.a. giver mulighed for ekstra support fra IKAS samt fremme af behandlingskvaliteten og patienttilfredsheden. Sygehus Himmerland har således som pilotsygehus en enestående mulighed for at være i front mht. til at sætte fokus på arbejdet med kvalitets- og sikkerhedskulturen.

Der er rigtig mange initiativer i gang rundt omkring i sygehuset, og der er en lyst og energi til at arbejde med den fortsatte udvikling i vort sygehus trods de store udfordringer der også er, og fra sygehusledelsen vil vi ønske alle held og lykke med det store vigtige arbejde, og tak for jeres aldrig svigtende engagement i patienternes ve og vel.

INDSIGT & UDSYN – Magasin for Sygehus Himmerland

Redaktion:
Sygehusdirektør Christen Lyhne (Ansv.)
Chefsygeplejerske Lis Kaastrup
Afsnitsleder Helle Kooij

Souschef Karina Mark Kristensen
Assistent Helle Høholt
Grafisk Design: AM Production
Layout og tryk: Prinfo Aalborg

Oplag: 750
Deadline for næste nr.:
1. november 2007

PÅ VEJ MOD EN NY REHABILITERINGSAFDELING

- ET FORNUFTSÆGTESKAB MED SPIRENDE KÆRLIGHED

Viljen til at ville skaber evnen til at kunne - tanker og visioner omkring skabelsen af en ny og god rehabiliteringsafdeling i Sygehus Himmerland

Af projektgruppen for den nye rehabiliteringsafdeling i Sygehus Himmerland

I juni '07 har sygehusledelsen nedsat en projektgruppe med deltagelse fra Hobro, Terndrup og Farsø med henblik på at igangsætte samlingen af rehabiliteringsafdelingerne fra Farsø og Terndrup og den akutte apopleksienhed i Hobro. Vores opgave er at skitsere de overordnede linier for den nye rehabiliteringsafdeling samt komme med forslag til hvordan vi på den bedste måde kan inddrage medarbejderne i processen.

En god opstart

Vores samarbejde kickstartede på ledelsesseminaret for Sygehus Himmerland i forsommeren. Her fik vi redskaber til bl.a. understøttende faktorer og faldgruber i en fusionsproces. Samtidig med dette fik vi et begyndende kendskab til hinanden i ledelserne af de 3 afdelinger. Kærlighed ved første blik var det vel ikke helt, men derimod en imødekommenhed med lidt kriller i maven – et godt udgangspunkt. Efterfølgende har vi delt vores erfaringer om arbejdsgange på M1, Terndrup og afdeling R og er begyndt at lave en skitse over hvad vi mener vores nye rehabiliteringsafdeling skal indeholde. Interessen for hinanden øgedes.

De fysiske rammer

Vores nye rehabiliteringsafdeling kommer til at bestå af 6 akutte apopleksisenge samt

22 rehabiliteringspladser. Den kommer til at have til huse i det nuværende M1 samt i parterren i Hobro.

Vi har gennemgået de fysiske rammer på M1 og parterren og kommet med forslag til, hvordan de fysiske rammer i den nye rehabilitering kunne se ud. Vi mener, at vi er kommet til et resultat der er absolut brugbart, men er også klar over at det bliver bedre, når vi flytter til det nye sygehus. Forståelse for hinanden og det gensidige engagement øgedes med store planer om, hvordan rehabiliteringsafdelingen vil blive, når vi tænker endnu længere fremad i ægteskabet.

Vores tanke er, at vi har en integreret afdeling i 2 etager. Det betyder, at livet i afdelingen kommer til at foregå i et flow mellem de 2 etager. Sengestuerne benyttes om

natten og til de hvil patienterne måtte have brug for i løbet af dagen. I de 2 spisestuer er der mulighed for at lave rolige og hyggelige omgivelser for patienterne ved spisetiderne såvel som på andre tidspunkter. I parterren er der træningssale, cafemiljøer, værksteder, træningskøkkener, træningsbadeværelser samt diverse behandlingsrum og møderum, som vil kunne benyttes på alle tidspunkter. Der er også mulighed for træning ude af afdelingen på de uden-dørs grønne områder.

Indholdet i afdelingen

Vi har mange tanker om indholdet i rehabiliteringsafdelingen. Her er grundstenene rehabilitering med patienten i centrum, tydelig vision og værdisæt, tværfaglighed samt et højt fælles fagligt fundament. Vi forestiller os den videre køreplan således: Ledergruppen mødes for at fastsætte organisationsstrukturen når vi kender vores normering. Så snart disse rammer er på plads, ønsker vi at inddrage medarbejderne i den næste proces, hvilket er at finde frem

til et fælles værdisæt og vision for vores nye rehabiliteringsafdeling. Herefter kommer der til at være brug for arbejdsgrupper blandt medarbejderne til at se på den daglige gang i rehabiliteringsafdelingen – det kunne bl.a. være at se på gennemgående patientforløb, samarbejde med andre sektorer m.v. Samtidig med dette er der brug for fælles undervisning for at skabe det fælles faglige fundament for opgaven.

VI VIL REHABILITERING

Vi vil gerne samarbejde, og vi har et fælles ønske om at lave en rigtig god rehabiliteringsafdeling, hvor rehabiliteringen hos den enkelte patient er i højsædet, og hvor vi skaber de bedst mulige rammer for patienten og det tætte tværfaglige miljø, som patienten har brug for. Vi ser frem til at kunne trække det bedste ud af de 3 afdelinger og herved skabe et helt unikt rehabiliteringssted for både patienten og personalet. Ved at samle kræfterne får vi ikke kun summen af de 3 afdelinger, men får endnu mere ide-rigdom, innovation og udvikling i tilgift.

GROBUNDEN ER LAGT FOR ET LYKKELIGT ÆGTESKAB

Projektgruppen består af

Helle Kooij afdelingsleder i Terapiafdelingen i Farsø (formand).

Jette Jensen afdelings- og sygeplejerske i Terndrup.

Ingelise Villadsen sygeplejerske i det akutte apopleksiafsnit i Hobro.

Rikke Højen sygeplejerske afd. R i Farsø (afløste konst. afd. sygeplejerske Kristina Thomassen aug. 07).

Hanne Knudsen afdelingsleder for Terapiafdelingen i Hobro.

Jette Christoffersen konst. afdelingsleder i Terapiafdelingen i Terndrup.

NU FORMES FREMTIDENS SYGEHUS HIMMERLAND

Med vedtagelsen af tidsplanen for gennemførelsen af Sygehusplanen har Regionsrådet lagt rammerne for den fremtidige sygehusfunktion i Himmerland

Afsygehusdirektør
Christen Lyhne

Regionsrådet traf på sit møde den 19. juni 2007 beslutning vedrørende tids- og implementeringsplanen for den nye somatiske sygehusstruktur i regionen.

I denne artikel vil de elementer der er vigtige for Himmerland blive belyst. Artiklen bygger på den beslutning der blev truffet i juni og på det beslutningsgrundlag, der ligger bag vedtagelsen.

Hurtig gennemførelse

Det er understreget, at strukturplanændringerne af hensyn til det samlede personale som overordnet princip skal ske så hurtigt, som det er fagligt forsvarligt og bygningsmæssigt muligt. Forvaltningen og samarbejdsorganisationen inddrages for at skabe de bedst mulige forhold for de medarbejdere, forandringsprocesserne berører.

Sygehusenes opgaver

Sygehus- og sektorledelserne får med den vedtagne køreplan ansvaret for at gennemføre væsentlige dele af planen, og meget af det skal ske i et tæt samarbejde mellem sygehuse og sektorer.

Der er for Himmerland tale om følgende initiativer, hvor vi selv eller andre har ansvaret:

Aalborg Sygehus og Sygehus Himmerland

Aftale om samarbejde mellem medicinsk visitationsfunktion i Himmerland og Aalborg.

Sygehus Himmerland

Ansvaret for nedlæggelse af Terndrup Sygehus og funktionsændringer på rehabilite-

teringsområdet via samling af rehabilitering i Hobro.

Tiltag på det medicinske område (reduktion af akutte indlæggelser og liggetider)

Anæstesien

Ansvaret for etablering af akutenhed/visitationsafsnit i Hobro.

Forvaltningen

• Forvaltningen udarbejder et oplæg til placering af det nye sygehus. Oplægget vil beskrive tre mulige scenarier for placering, deres fordele og ulemper. Det er planen, at Regionsrådet kan tage en principiel beslutning på Regionsrådsmødet den 20. november 2007.

• Personalemæssige tiltag (jobgaranti, kompetenceudviklingspulje, uddannelsesmæssige konsekvenser).

• Medicinske visitationsfunktioner og -retningslinjer.

• Analyse af rehabiliteringsområdet.

Akutenhed i Hobro

Regionsrådet har besluttet, at skadestuefunktionerne i Hobro og Farsø skal nedlægges. Dog således, at der i dagtiden er selekteret akut indtag i Hobro for medicinske patienter. Herudover etableres en akutenhed i Hobro.

Akutenheden består som udgangspunkt af to narkosesygeplejersker, to intensivsygeplejersker samt to skadestuesygeplejersker. Desuden har akutenheden en speciallæge i anæstesiologi i tilstedeværelsesvagt i dagtid og i rådighedsvagt i aften- og natid. Denne bemanning kan rummes indenfor den nuværende normering. Der skal hverken budgetmæssigt eller personalemæssigt oprettes for at kunne varetage funktionen.

Med denne bemanning skal akutenheden varetage:

• akut modtagefunktion for lægeligt visiterede intern medicinske og patienter med mindre skader i dagtid.

• Døgnopvågningsfunktion for ortopædiske patienter (denne funktion varetages først af akutenheden i Himmerland når Sygehus Himmerland samles på en matrikel, indtil da varetages funktionen som nu).

• Observation af dagkirurgiske patienter, der får behov herfor (omlægningen fin-

der sted, når der er sket en omlægning fra stationær kirurgi til dagkirurgi).

- Akutmedicinsk team for patienter, hvis tilstand pludselig forværres.
- Supplement til paramediciner i akutbil (sygeplejefagligt).
- Supplement til lægevagt (sygeplejefagligt).

Visitationsafsnit

Sygehus Himmerland har fremlagt et forslag om etablering af et visitationsafsnit. Da funktionerne i et visitationsafsnit delvist falder sammen med akutenhedens funktioner, er det forudsat, at Anæstesien og Sygehus Himmerland i fællesskab udarbejder en model for en fælles akutenhed/visitationsafsnit.

Der sker en samlet omlægning af den akutte modtagelse af patienter i Sygehus Himmerland medio 2008.

Dette indebærer etablering af akutenheden/visitationsafsnittet med skadefunktion i Hobro, omlægning af modtagelsen af akutte medicinske patienter samt nedlæggelse af de to nuværende skadestuer.

Perioden frem til omlægning skal sikre tilstrækkelig tid til nærmere planlægning, gennemførelse af de nødvendige ombygninger og information af befolkningen om ændringerne.

Samarbejdsprojekt

Anæstesien og Sygehus Himmerland skal planlægge ændringerne på akutområdet i samarbejde med Forvaltningen. Det er en forudsætning, at de praktiserende læger inddrages, idet de bliver en væsentlig spiller på akutområdet, når skadestuerne nedlægges.

Planlægningen skal bl.a. omfatte:

- Nedlæggelse af skadestuefunktionen
- Oprettelsen af akutenheden/visitationsafsnittet
- Afklaring af de patientkategorier som kan behandles i akutenheden, særligt i forhold til "mindre skader"
- Nøjagtig fordeling af henholdsvis opgaver, patienter og sengepladser i akutenheden/visitationsafsnittet
- Indholdet af den information der skal gives til borgere og patienter i området
- En detaljeret tidsplan for forløbet
- Plan for hvilke tiltag der bør ske på Farsø Sygehus

NY LEDENDE OVERLÆGE TIL DET MEDICINSKE OMRÅDE I SYGEHUS HIMMERLAND

Ledende overlæge, Medicinsk FBE Ole Rasmussen

Hvem er han – vores nye ledende overlæge?

Ole W. Rasmussen, Dr. Med. og Ph.d. – 50 år – tiltræder den 1. oktober som ledende overlæge for det medicinske område i Sygehus Himmerland. Ole W Rasmussen har siden 2002 arbejdet som ledende overlæge på to fynske sygehuse. Han indgår i den medicinske FBE-ledelse og kommer således til at indtage en afgørende rolle i implementeringen af mange af elementerne i sygehusplanen i Sygehus Himmerland.

Kandidat fra Århus Universitet

Han er kandidat fra Århus Universitet fra 1986 og har endokrinologi (hormonsygdomme) og intern medicin som subspecialer. Den postgraduate uddannelse er foregået ved Medicinsk afdeling M, Århus Kommunehospital og Medicinsk afdeling C, Århus Amtssygehus, og blev afsluttet med ansættelse ved medicinsk afdeling på Horsens Sygehus i 2000. Han har endvidere været aktiv indenfor forskning omkring kost og diabetes med mere end 50 publicerede internationale artikler samt 2 akademiske afhandlinger, idet han er såvel Ph.d. som Dr. Med.

Åbenhed og synergi

Siden 2002 har Ole Rasmussen arbejdet med ledelse og omstilling. Han har været ledende overlæge, først ved medicinsk af-

deling på Middelfart Sygehus og fra 2006 ved Neurorehabiliteringsafdelingen i Ringe, og har i den sammenhæng gennemgået et teoretisk ledelsesudviklingsforløb i form af Ledelsesuddannelsen ved Fyns Amt og Diplom i Offentlig Ledelse.

Nogle af de mål han ser som vigtige for ledelse af sundhedsinstitutioner er høj effektivitet og kvalitet i ydelserne, som bl.a. kan sikres ved omstrukturering til mere ambulante behandling, udvikling af standarder, større enheder med øget faglig kompetence og specialisering, udvikling af patientforløb, mindre hierarki og fladere ledelsesstruktur samt tværfaglig teamudvikling.

Det sidste kan bl.a. sikres via synergi, tværfaglige teams med hurtigere problemløsning og større fleksibilitet som alternativ til og erstatning for mere individuelt opbyggede systemer. Endvidere er indlæring og udvikling i teams mere effektivt end på individuel basis.

Information og åbenhed er vigtig for at ledelsen kan opnå de planlagte mål - effektiv drift og godt arbejdsmiljø for medarbejderne. Dette skal sikres via åbenhed, et velfungerende MED-udvalg og ledermøder.

Accelererede patientforløb på rehabiliteringsområdet

Ole Rasmussen har fra sin ansættelse i Ringe stor erfaring med rehabiliteringsområdet. Han ser tværfaglige teams som særdeles velegnede til diagnostik og behandling, og teamet når sammen med patienten og pårørende frem til realistiske mål ved et møde 2-3 dage efter indlæggelse. Observationerne og prognoseforventningerne herfra bruges ved evaluering ved et nyt møde 2-3 uger senere, hvor udskrivelse planlægges.

En hurtigere udskrivelse til hjemmet og efterfølgende hjemmetræning har vist sig at være ligeså effektiv som fortsat indlæggelse, og må overvejes for at fastholde patientens netværk og få træning tilpasset de fysiske forhold, patienten vender hjem til. Ved sådanne accelererede patientforløb kan den gennemsnitlige indlæggelse for middelsvære til svære hjerneskader nedbringes til under 30 dage, og gennem samarbejde med lignende afdelinger som Hammel Neurocenter og Brønderslev Sygehus kan patientforløbsprogrammer optimeres og udvikling kan sikres ved deltagelse i videnskabelige projekter omkring rehabilitering af patienter med apopleksi.

FORSKNINGEN PÅ DE MINDRE SYGEHUSE SKAL STYRKES

Vi kan også i Himmerland! Konkret forskningserfaring og stort engagement ligger til grund for den nye kliniske lektors arbejde i Sygehus Himmerland

Af Gunnar Lauge Nielsen
Overlæge på Medicinsk afdeling i Farsø

Århus Universitet besluttede for godt et år siden at opslå et klinisk lektorat ved hvert af følgende sygehuse: Horsens, Herning, Silkeborg, Randers, Viborg, Vendsyssel og Himmerland. Det overordnede formål med ansættelserne var at fremme og koordinere forskningen på disse mellemstore sygehuse, der tidligere overvejende har været anset som produktionssygehuse uden tradition for selvstændig videnskabelig aktivitet.

En forudsætning for at komme i betragtning til lektoraterne var ansættelse som overlæge ved det pågældende sygehus samt en vurdering af ansøgerens videnskabelige kvalifikationer.

Lektorernes opgave blev i stillingsopslaget defineret som ”primært at fungere som overordnet facilitator og koordinator af forskningen på sygehuset. Herudover forventes forskning indenfor eget område”. For at give råderum til disse aktiviteter frikøbes lektorerne 2 dage ugentlig fra deres daglige kliniske arbejde.

Da jeg mente at opfylde de opstillede kriterier, ansøgte jeg om stillingen, og fra 1. april har jeg officielt været ansat som forskningskoordinerende klinisk lektor ved sygehus Himmerland. De praktiske forhold vedrørende de 2 dages ugentlig frikøb er nu ved at være faldet på plads.

Baggrund

Min baggrund er, at jeg efter embedsek-samen fra Århus Universitet i 1980 overvejende har været ansat i sygehusvæsenet

i Nordjylland. Efter en række ansættelser, der primært gik i retning af almen praksis, endte det dog i 1995 med speciallægeanerkendelse i intern medicin og i 1997 med en tilsvarende i medicinsk gastroenterologi. Efter en række år på det nu lukkede Odder Centralsygehus har jeg fra 2005 været ansat som overlæge på medicinsk afdeling i Farsø.

Sideløbende med dette almindelige kliniske uddannelsesforløb har jeg været involveret i en række forskellige videnskabelige aktiviteter, primært centreret omkring registerbaseret forskning og klinisk epidemiologi. Sidstnævnte omhandler vurdering af risikofaktorer for at få specifikke sygdomme samt prognosen for de patienter, der allerede har fået pågældende sygdom.

Forskningsområderne

Som eksempel på ét af forskningsområderne kan nævnes, at vi har undersøgt sikkerheden ved brug af en række forskellige lægemidler under graviditet. Først har vi i Fødselsregisteret fundet alle kvinder, der i en årrække har født i Nordjylland. Dernæst har vi i en Receptdatabase indeholdende oplysninger om alle indløste recepter i amtet identificeret alle kvinder, der i løbet af graviditeten har indløst recept på f.eks. antibiotika, smertestillende medicin og mavesårsmedicin. Sluttelig har vi sammenlignet børnene fra kvinder, der har indløst recept på ét af de pågældende stoffer med børnene fra kvinder, der ikke har indløst recepter under graviditeten.

Et andet, helt personligt interesseområde er langtidsprognosen for børn født af mødre med sukkersyge sammenlignet med børn født af ikke-diabetiske mødre.

Overlæge Gunnar Lauge Nielsen

Specielt i forbindelse med tilknytning til klinisk epidemiologisk afdeling, Aalborg Sygehus, har jeg desuden været engageret i undervisning vedrørende planlægning og gennemførelse af videnskabelige undersøgelser, kritisk læsning af videnskabelig litteratur, etablering af journal clubs og lignende. Disse rådgivningsfunktioner har omfattet mange forskellige faggrupper på sygehuset, bl.a. fysio- og ergoterapeuter og sygeplejersker.

Forventninger

Min forventning til lektoransættelsen ved sygehus Himmerland er, at der vil blive bedre tid og mulighed for at stimulere den videnskabelige nysgerrighed hos specielt yngre kolleger. Herudover vil jeg gerne være sparringspartner og kontaktperson for alle grupper i sygehus Himmerland, der går med tanker og ideer om forskningsprojekter eller kvalitetsudvikling.

SYGGEHUS HIMMERLAND DELTAGER I KAMPAGNEN ”OPERATION LIFE”

Alle sygehuse i Danmark er blevet inviteret til at deltage i Operation Life

Af Anja Viegh Jørgensen
Kvalitetskoordinator

Operation Life er en landsdækkende kampagne, hvor fokus er at fremme kvalitet og patientsikkerhed, og kampagnen henvender sig til alle indenfor det danske sygehusvæsen. Det overordnede mål for kampagnen er, i kampagneperioden som løber fra 16. april 2007 til 16. oktober 2008, at forebygge 3.000 dødsfald på de danske sygehuse.

Kampagnen tager udgangspunkt i at implementere evidensbaseret tiltag, som konkret er blevet samlet i seks forskellige indsatsområder, også kaldet for pakker:

1. Medicinafstemning – at forebygge medicineringsfejl.
2. CVK-pakke – at forebygge infektion i blodet i forbindelse med centralt vene kateter.
3. Respiratorpakken – at forebygge lungeinfektioner hos patienter i respirator.
4. Sepsispakken – at reducere dødeligheden af alvorlig blodforgiftning.
5. Mobil-akut-team – at forebygge hjer-testop på sygehuset udenfor intensiv afdeling.
6. AMI-pakken – at nedsætte dødeligheden efter blodprop i hjertet.

Sygehus Himmerland er foreløbig tilmeldt Operation Life i forhold til Medicinafstemning og AMI-pakken.

Hvad er en pakke?

Der vil ikke blive tale om at indføre nye behandlingsformer, men om at foretage understøttende arbejde i forhold til at sikre patienterne den bedste behandling og derved forebygge dødsfald. Hver pakke indeholder en række elementer. Disse elementer er i sig selv ikke nye, men skal ses som best practice, og idéen er at få dem implementeret samlet og således opnå dels en ensartet behandling og dels få skabt synergi mellem elementerne.

Hvem står bag operation Life?

Formen og indholdet i Operation Life er inspireret af lignende kampagner gennemført i USA, Canada og Stor Britannien. I forhold til Danmark er ”Operation Life” et samarbejde mellem Trygfonden og Dansk Selskab for Patientsikkerhed, og indholdet i de enkelte pakker er udviklet og tilpasset det danske sygehusvæsen i samarbejde med danske læge- og sygeplejefaglige eksperter.

Kampagnens resultater

Kampagnens mål om at nedsætte dødeligheden vil blive målt ud fra metoden HSMR (Hospitalsstandardiseret mortalitetsratio). Det er en metode, som er udviklet specielt til at vurdere mortaliteten på de enkelte sygehuse over tid. Således kan HSMR-data anvendes til at se om de forandringer man indfører, har en betydning for dødeligheden. I løbet af kampagneperioden vil HSMR-tal blive opgjort offentligt hvert kvartal på nationalt og regionalt niveau.

Kvalitetskoordinator Anja Viegh Jørgensen

Der vil også foregå en måling af implementeringsgraden af de seks pakker, hvor omdrejningspunktet er opfyldelsen af alle elementerne i de enkelte pakker. De involverede afdelinger vil via en database have mulighed for dels at følge egne resultater og kan dels sammenligne med landsgennemsnittet. Målingen af implementeringsgraden af de enkelte pakker vil blive offentliggjort som et landsgennemsnit.

Operation Life og Den Danske Kvalitetsmodel

Implementeringen af Den Danske Kvalitetsmodel og deltagelsen i kampagnen Operation Life skal ses som gensidigt understøttende, og både det faglige indhold og indikatorerne i Operation Life er afstemt med standarderne i Den Danske Kvalitetsmodel. Således vil deltagelsen i Operation Life være en anledning til at påbegynde arbejdet med de kommende standarder.

Mere information

Kampagnen har sin egen hjemmeside, www.operationlife.dk, hvor det er muligt at læse meget mere om kampagnens indhold samt at finde materialer og vejledning til implementeringen af de enkelte pakker. Dertil tilbyder kampagnesekretariatet endvidere besøg for at støtte og eventuelt hjælpe med problemer.

PORTRÆT AF EN MEDARBEJDER

Yrsa Edvart Vejrum er 42 år og har været bestyrer af Hjælpemiddeldepotet på Sygehus Himmerland i Farsø siden 1996. Hun er gift med Jens, og bor i Aars sammen med sine døtre Mai-Britt på 18 og Mette på 15

Bestyrer af hjælpemiddeldepotet i Farsø Yrsa Vejrum

”Jeg beundrer ikke enkeltpersoner som sådan, men mere forskellige egenskaber – og jeg sætter stor pris på ærlighed og ligefremhed, viljen til at finde løsninger og personer med humor og selvironi”

Hvordan ser en typisk arbejdsdag ud?

Dagen starter som regel med at få så mange som muligt af de faste opgaver ordnet, inden telefonen åbnes. Det vil typisk sige at hente post, registrere de sidste af gårsdagens udlån og returnerede hjælpemidler, samt følge op på bestillinger og udleveringer fra dagen før. Jeg printer og sender sædvanligvis rykkere dagligt, når jeg har afregistreret afleverede hjælpemidler.

Først på dagen tager jeg som regel også et overblik over den aktuelle beholdning i depotet. Der er et stort flow i hjælpemidlerne, med udlån både til indlagte og udskrevne patienter. Personalet på afdelingerne har adgang til hjælpemidlerne uden for depotets åbningstid, så der afleveres og udlånes jo hele tiden.

Når telefonen åbnes klokken 10 er der ofte temmelig mange op-ringninger fra patienter, kommunale terapeuter og visitatorer, andre hjælpemiddeldepoter, samt fra afdelingerne på Sygehus Himmerlands tre matrikler.

Fra Hjælpemiddeldepotet i Farsø ekspederes hjælpemidler til Vesthimmerlands Kommune, Rebild Kommune og Mariagerfjord Kommune. Alle bestillinger sker pr. fax, som skal være modtaget senest klokken 14 for udlevering næste hverdag. I forhold til bestillingen findes hjælpemidler frem, indstilles og registreres. Hjælpemidlerne kan afhentes på matriklerne i Farsø, Hobro og Terndrup, så den interne transport skal planlægges og aftales. Kun i særlige tilfælde bringes hjælpemidler til patientens bopæl, og er det tilfældet bestilles udbringning med portør eller taxa – eller med vognmand, hvis det drejer sig om en seng.

Det bliver ikke sjældent temmelig hektisk op til bestillingsdeadline klokken 14, hvor det kan fyge ind med faxer, og hjælpemidler skal pakkes, registreres og logistikken planlægges og arrangeres. Telefonen lukkes igen klokken 14, og derefter er det tid til at få det sidste på plads, så patienterne vil kunne få hjælpemidlerne dagen efter.

Hvad optager dig i dit arbejde lige nu?

For kort tid siden trådte Region Nordjyllands nye opdeling for sygehusene hvad hjælpemidler angår i kraft. Linierne for hvilket sygehus der dækker hvilket område er klare, og det er en stor lettelse i hverdagen. Det har givet regionens sygehuse fokus på bestilling af hjælpemidler fra hjemmesygehuset, og da Region Nordjylland mod syd er udvidet med områderne omkring Mariager og Aalestrup er resultatet et øget antal bestillinger på udlevering fra Sygehus Himmerland.

Hvad sætter du pris på i dit arbejde?

Når man med telefoner og faxbestillinger i høj grad må indstille sig på det, som kommer udefra, er der aldrig to dage som er ens. Jeg har et stort arbejdsmæssigt netværk og er dagligt i kontakt med rigtig mange mennesker, og skal finde løsninger på mange forskellige opgaver. Jeg kan selv tilrettelægge og planlægge arbejdsdagen, selvfølgelig under hensyntagen til netop den dags bestillinger og telefonopkald.

Hvad kan du lide at lave i din fritid?

Jeg er altid i gang med en bog, og bruger også lidt tid på digital fotografering og på min computer. Vi købte hus omkring nytår, så der er også en have, hvor ukrudtet helst ikke skal udvikle sig til præmieudgaver. Derudover interesserer jeg mig for både den seriøse og mindre seriøse del af verdensrummet, dvs. både astronomi og astrologi. Jeg er også helt enig i H.C. Andersens ord, ”At reise er at leve” – det er berigende at komme ud og se andet end vores egen andegård.

Hvad gør dig glad?

Der skal egentlig ikke så meget til. På arbejdet kan det være en rigtig yes-oplevelse, når jeg efter timer, mange opringninger og aftaler her og der endelig får et bestilt, specielt hjælpemiddel skaffet til en patient.

Hvad kan irritere dig?

Selvtilstrækkelighed og inkompetence.

Hvilken bog ligger på dit natbord lige nu?

Dan Browns ”Tankedos kode”, som er skrevet før den berømte ”Da Vinci mysteriet”.

Hvordan forkæler du dig selv?

Det er en luksus at have mulighed for fordybelse, fx i en bog, eller i noget andet som lige på det tidspunkt er interessant.

Hvem beundrer du?

Jeg beundrer ikke enkeltpersoner som sådan, men mere forskellige egenskaber. Jeg sætter stor pris på ærlighed og ligefremhed, viljen til at finde løsninger og personer med humor og selvironi.

Hvad er dit højeste ønske lige nu?

En lottogevinst, eller...? Et stort spørgsmål, som ikke er nemt at besvare. Man skal huske at glæde sig i nuet og få de små ting med.

SEND IN THE CLOWNS

Hvad har en præst til fælles med en klovn? Og hvad har et sygehus til fælles med et cirkus? Dette – og lidt til - bliver du meget klogere på ved at læse denne uhøjtidelige og ligefremme artikel

Af: Troels Laursen
Sygehuspræst, Sygehus Himmerland,
Farso

Send in the Clowns er titlen på et stykke jazzmusik. Og når jeg har valgt den titel som overskrift på nogle overvejelser om præstens rolle på et sygehus, så har det en forhistorie, som jeg engang hørte om: En kvindelig præst havde fået nyt embede, og til den lejlighed byder kirkens skik og brug, at man skal indsættes af sin provst. Det sker ved en gudstjeneste i den kirke, hvor præsten skal have sit fremtidige virke. Under forspillet til denne gudstjeneste kommer den nye præst fulgt af provst og alle de andre kollegaer, der er i nabosogne, ind i et optog. Og sådan gik også med den nævnte præst. Alt var, som det skulle være. Tilsyneladende.

Men for den, der havde ører at høre med, fik det gejstlige optrin et stænk af befriende humor og ironi over sig. Den nye præst havde nemlig fået organisten med på at spille: *Send in the Clowns* som forspil. Det blev en meget festlig gudstjeneste. Og eventuelle tilløb til forløren højtidelighed omkring gejstligheden var blevet kvalt i fødslen. Provsten må have været kvik og jazzkyndig, for i sin indsættelsestale for menigheden og den nye præst improviserede han over dette udsagn: "Vi præster er i grunden ikke andet end Guds klovn i verden".

Jeg holder meget af historien. For den hvide stivede pibekrave, som præsten bærer, kunne godt minde om den hvide klovns krave – ham den filosofiske og lidt melankolske. Ham, der spiller klovn over for sin fjollede, klodsede medklovn. Og dertil kommer, at verden jo på sin vis også er et stort cirkus. Verden er et sted, hvor der grines og grædes, og hvor der udføres halsbrækkende numre og gås på line, mens der gyses og skælves. Og man tænker: Går det godt – el-

ler falder man ned? Tænk, hvis løven æder domptøren. Cirkus er et mini-kosmos, det kan forvandles til et mini-kaos, hvad øjeblik det skal være. Bare ét forkert trin, og linedanseren falder ned. Sådan er verden og den menneskelige tilværelse også et cirkus, hvor ethvert menneskes liv er et kosmos, en verden, der lynhurtigt kan bryde sammen i kaos.

Klovn er i slægt med hofnarren og med drengen i H.C. Andersens "Kejserens nye klæder". Alle har de det tilfælles, at de i deres akavede "kommen på tværs", i deres tilsyneladende naivitet og godtroenhed hører og ser mere, end man tror. At de véd og gennemskuer mere, end man tiltror dem. Og de kan slippe af sted med at sige det højt i kongens, kejserens og i publikums nærvær.

En præsts tilstedeværelse på et moderne sygehus kan have noget af det samme cirkusagtige over sig. Når man kommer i hu, at et cirkus ikke kun er skæg og ballade, men også åndeløs spænding og dødsens alvor. Linedanseren liv står jo på spil, når vi andre sidder og ser op under teltdugen.

Associationerne til klovn kommer, når man gør sig klart, hvilket gennemrationelt og effektivt sted et sygehus er. Her fejrer den rationelle lægevidenskab store triumfer. Her måles og vejes, analyseres, registreres og forsøges alt, hvad der overhovedet kan gøres for det syge menneske. Og der kan gøres svimlende meget. Rationel, logisk tænkning har bragt det så vidt. Og kan måske bringe det endnu videre, hvem ved?

Præsten passer ikke rigtig ind her, og hvis han alligevel gør, så er det som jokeren i kortspillet. For præsten repræsenterer alt det irrationelle og alt det med de store bogstaver. Alt det, der ikke kan måles og vejes, registreres og journaliseres, nemlig **Livet, Døden, Lidelsen, Glæden, Håbet, Kærligheden, det store evige: "Hvorfor?", Gud, Djævel, Himmel og Helvede.**

Sygehuspræst Troels Laursen

Og præsten taler oven i købet højt om det i rationalitetens store katedral. Ja, han SKAL tale om det. Det er det, han er ansat til og får sin hyre for. Han skal tale til og med mennesker, som i det store rationelle hus har ligget og opdaget, at rationaliteten og effektiviteten har sine grænser, og at der er adskillige sprækker, hvorigennem en tænksom patient kan skimte både uendelig, blå himmel og grænseløs sort nat.

Så fornuftigt har sygehuset indrettet sig, at der én ansat til at varetage samtalen om alt det, som fornuften ikke fatter. Ganske fornuftigt gjort – men i grunden også meget komisk. **For hvad kan præsten gøre? Aldeles ingenting. Og det er præcis det, en præst skal.**

Den verden, vi for det meste og i langt overvejende grad orienterer os i er en logisk årsagssammenhængende verden. Opstår der funktionsproblemer, går processen effektivt i gang: Problemkonstatering, undersøgelse, analyse, diagnose og behandlingsforslag. Og den fremgangs-

fortsat fra forrige side

måde er i princippet den samme, hvad enten det drypper fra tagrenden, fjernsynet ikke fungerer, eller jeg har ondt i maven.

Spørgsmålet er altid: **Hvad kan der gøres? - Hvordan skal det gøres? - Hvem skal gøre det?** Og et sygehus er til for at gøre noget for syge mennesker. Og spørgsmålet om, hvad der er at gøre er et spørgsmål, som dagligt stilles mange gange på et sygehus. Patienten spørger personalet på stuegangen: Kan I ikke gøre noget? På konferencen spørger personalet: Hvad kan vi gøre for patienten? På næste stuegang kan de så sige til patienten: Vi kan gøre sådan og sådan for dig! Og hvis det ikke hjælper, så kan vi gøre sådan, og som en tredje mulighed kan vi gøre sådan! Vi skal nok gøre, hvad vi kan for dig!

Mulighederne for at handle, at gøre, er næsten uendelige. Næsten. For rationalitetens handlemuligheder er ikke ubegrænsede. Og dog – der er en sidste krukke i medicinskabet – nemlig præsten. Når alt er gjort, når alle muligheder er prøvet uden held, så prøv præsten.

Vores overtro på, at vi kan handle os ud af ethvert problem, slipper vi ikke, før vi bliver tvunget til det. Først i ellefte time bliver vi desperate nok til at råbe, som disciplene i båden på det oprørte hav råbte, langt fra land: "Herre, frels os, vi går under!" Ring efter præsten – han/hun må kunne

gøre noget. Og præsten kommer gerne, når der bliver kaldt på ham/hende. Han/hun bliver glad for, at nogen måske kan bruge ham/hende. Præsten er ligeså hjælpeløs som alle andre er, når der ikke er noget at gøre, og når det, der kan gøres, ikke virker. Præsten kan ikke gøre noget. Men han/hun kommer gerne og er tilstede, deler hjælpeløsheden og handlingslammelsen med dem, der lider under den.

Præsten kan ingenting gøre, men han/hun kan være og være sammen.

Være sammen med den, for hvem sprækkerne ud til den blå himmel og den sorte nat er blevet så store, at de ikke kan bortforklares længere. Præsten kan være sammen med den, for hvem rationaliteten ikke længere rækker, fordi realiteterne er blevet så overvældende, at det hverdagsagtige, snusfornuftige verdensbillede truer med at bryde sammen til kaos. Præsten kan være sammen med den, for hvem det eneste, der at gøre er at være der, hvor man er. Og så kan præsten – måske, hvis det falder i god jord synges lige så stille:

*"Befal du dine veje
og al din hjertesorg
til hans trofaste pleje,
som bor i Himlens borg!*

*Så kast al din smerte
På Herrens stærke magt,
Og håb, o håb, mit hjerte,
Vær trostig uforsagt!"*
(Salmebogens nr. 31, vers 1 & 6)

Kan hænde, det hjælper. Måske finder patienten vej og fod at gå på. Måske med en udvidet horisont og blik for himlens uendelige hvælv over sig. Hvem véd? Gud véd!

Eller præsten kan synge cirkusprinsessens sang, når manegen er tom, forestillingen er forbi og publikum gået hjem:

*"Om lidt bli'r her stille
om lidt er det forbi
fik du set det du ville
fik du hørt din melodi
Forladt og alene
danser cirkusprinsessen rundt
går i stå på sin line
i et sanseløst sekund
Om lidt er vi borte
Vi ses måske igen.."*

Præsten kan nemlig mere end sit Fadervor – han/hun kan også sin Kim Larsen. Så ring bare til din sognepræst, når du ikke ved, hvad du skal gøre, han/hun vil altid gerne være sammen med dig om det ikke at kunne gøre noget mere.

Så: Send in the Clowns! For vi præster, vi er i grunden ikke andet end Guds klovene i verdens cirkus.

Men hvad er et cirkus uden klovne?

SÅ ER DET ATTER TID TIL ÆBLEKAGE OG KUNST I SYGEHUSETS KANTINE!

Af Gudrun Lund
Formand for Kunstforeningen i Farsø

Årets bortlodning og generalforsamling finder sted mandag den 22. oktober kl.19.00.

Et af de vigtige punkter for aftenen er en godkendelse af de reviderede og ajourførte vedtægter for foreningen.

Foredraget før bortlodningen af de mere 30 værker bliver holdt af maler og sygehuspræst Christian Højlund, Silkeborg. Han vil fortælle om sin kunst sat i relation til sygehuspræstearbejdet.

I år er der mulighed for interesserede at komme med i det spændende bestyrelsesarbejde, da hele fire af bestyrelsens medlemmer er på valg.

"Kyllinge-ikonet". Maleri af Christian Højlund, Silkeborg, der holder foredraget ved årets generalforsamling og udstiller på gangenes vægge i november

REJSTE OG NYANSATTE

Ansatte i juni 2007

Fysioterapeut	Jette Elmelund Jakobsen	Farsø
Lægeseekretær	Helle Thuesen	Farsø
Rengøringsassistent	Sascha Pedersen	Farsø
Social- og sundhedsassistent	Gitte Kollerup Madsen	Farsø
Social- og sundhedsassistent	Marianne Kjær Larsen	Farsø
Afdelingslæge	Kield Leth Fuglsang	Farsø
Fysioterapeut	Randi Tværgaard Nielsen	Terndrup
Portør	Johnny Hansen	Hobro
Afdelingssygeplejerske	Annette Mark Andersen	Hobro
Ernæringsassistent	Lone Bach	Hobro

Ansatte i juli 2007

Fysioterapeut	Tine Marie Østergaard	Farsø
Rengøringsassistent	Pia Dorte Stork	Farsø
Sygeplejerske	Janni Vinter Sørensen	Farsø
Sygeplejerske	Anja Maria Nejsborg	Terndrup
Rengøringsassistent	Helle Elisabeth Leth	Hobro
Rengøringsassistent	Ranjinimalar Thavaneswaran	Hobro
Reservelæge	Vladan Milovanov	Hobro
Reservelæge	Solveig Bülow	Hobro

Rejste i maj 2007

Ergoterapeut	Else-Marie W. Rennison	Farsø
Social- og sundhedsassistent	Else Højgaard Byrialsen	Farsø
Social- og sundhedsassistent	Mona-Lise Marie Jensen	Farsø
Specialarbejder	Jesper Mattesen Juhl	Farsø
Lægeseekretær	Mette Kragh Rasmussen	Farsø
Reservelæge	Kirstine Schouw Pedersen	Farsø
Sygeplejerske	Susan Palmdahl	Terndrup
Sygeplejerske	Inge Elisabeth Durrant	Terndrup
Fysioterapeut	Pernille Rask Byrialsen	Hobro
Ernæringsassistent	Charlotte Hansen	Hobro
Portør	Michael Bjørn	Hobro
Kvalitetskonsulent	Nete Østergaard	Hobro
Sygeplejerske	Karen Elisabeth Rørbye	Hobro
Reservelæge	Anne Winther Larsen	Hobro

Rengøringsassistent	Joan Larsen	Farsø
Sygeplejerske	Christa Søltøft Jensen	Farsø
Sygeplejerske	Lise Holmgaard Nielsen	Farsø
Klinisk diætist	Rise Mølgaard Iversen	Farsø
Fysioterapeut	Hanne Byrialsen Larsen	Terndrup
Fysioterapeut	Anne Katrine B. Skjølstrup	Terndrup
Afdelingssekretær	Aase Bak Jørgensen	Terndrup
Rengøringsassistent	Mette Knudsen	Hobro
Husassistent	Karen Kjærulff Harpsøe	Hobro
Køkkenassistent	Anette Christensen	Hobro
Sygeplejerske	Christina M. Christensen	Hobro
Sygeplejerske	Jim Schougaard	Hobro
Afdelingslæge	Grzegorz Jaroslaw Pacyk	Hobro
Ernæringsassistentetelev	Adriana Gisela Svennum	Hobro

Rejste i juli 2007

Rengøringsassistent	Maria Erika Sørensen	Farsø
Rengøringsassistent	Annette Sahl Stefansen	Farsø
Sygeplejerske	Karen-Marie Gronemann	Farsø
Køkkenassistent	Aase Kristensen	Farsø
Fysioterapeut	Katarina M. S. Haagensen	Terndrup
Ernæringsassistent	Vivi Jensen	Hobro

Rejste i juni 2007

Fysioterapeut	Christine R. Nørgaard	Farsø
Lægeseekretær	Lene Møller Jensen	Farsø
Rengøringsassistent	Doris Aarup-Jørgensen	Farsø
Rengøringsassistent	Anita Rye A. Aagaard	Farsø
Sygeplejerske	Jette Drechsler Poulsen	Farsø

GRÆNSEBRYDEREN

Det handler om globalt udsyn og lokale netværk, når man taler med Karsten Højen, kulturkonsulent og en mand med gode forbindelser. Lige nu kører han det nordjyske landskab tyndt, mens han prøver at samle trådene i den kommende verdensmusikfestival, Go Global.

Af Ulf Joel Jensen

Foto: Poul Rasmussen

Han er regional kulturkonsulent, men han er også tryllekunstner. Og lejlighedsvis sultan, sørøver og troldmand. Selv siger han, at han er en gøgler af Guds nåde – mens de på gangene i Regionshuset omtaler ham som

en af regionens supernetværkere. Ifølge pas og kørekort hedder han Karsten Højen, og vi har sat ham stævne i en lille flække sydvest for Hobro.

”[Det er vigtigt], at projekter som Go Global ikke bliver storbyprojekter. De skal helt ud i de yderste kroge af regionen.”

KARSTEN HØJEN

Her ligger Verden nemlig. Intet mindre. I Klejtrup Sø. Og hvad er mere oplagt end at placere den store netværker, som lige nu pusler med den enorme verdensmusikfestival Go Global, midt i det hele?

Verdens største børnekulturprojekt

- Regionen er jo en ny størrelse, men jeg har været i det her job i mange år – dengang det var Nordjyllands Amt. Jeg har været med til at stable en række større, regionale børnekulturprojekter på benene. F.eks. ”Skibet er ladet med”, hvor en stor flok ”sørøvere” rejste fra havn til havn i Nordjylland med forskellige kulturelle tilbud til børnene. Eller ”Sputnik”, hvor vi havde samlet 102 russiske kunstnere, som turnerede rundt blandt kommunerne. Ja, selv verdens største børnekulturprojekt, Ali Babas Karavane, har vi afviklet, hvor vi igennem to måneder optrådte for mere end 40.000 børn i et univers fra 1001 nats eventyr, fortæller Karsten Højen.

Kulturkonsulent Karsten Højen har om ikke hele verden, så i hvert fald hele Nordjylland som sit arbejdsområde, når han som netværker skal få en lang række mennesker og institutioner til at arbejde sammen.

Så store projekter kræver store forberedelser – og et godt netværk. Til det sidste siger Karsten Højen: - Det er klart, at når man altid har beskæftiget sig med kulturlivet og musikken, så skaber man sig et stort netværk. Både blandt kunstnerne og blandt de andre samarbejdspartnere. Og det er altafgørende for, om projekterne kan lykkes eller ej.

”Tanken om Go Global er født af globaliseringen: Verden bliver mindre, og også her i regionen bliver vi nødt til at åbne os mod resten af verden. Og vi bliver også nødt til at gøre os synlige i den.”

KARSTEN HØJEN

- Det, der er vigtigt, set fra regionens synspunkt, er, at projekter som Go Global ikke bliver storbyprojekter. De skal helt ud i de yderste kroge af regionen. Og for at vi kan komme derud med f.eks. en verdensmusik-

festival, så skal de enkelte kommuner og deres kulturelle institutioner føle, at de har et medejerskab af projektet. At det er deres projekt i lige så høj grad, som det er et regionalt projekt. Vi skal have skabt et lokalt engagement og nogle lokale forventninger til det her projekt. Det er faktisk lige så vigtigt, som at få kontakt med nogle gode verdensmusiknavne, der kan komme og træde op.

Der skal brydes grænser

Og hvordan bærer man sig ad med det? Ja, dels går man den formelle vej og holder møder med alle de nordjyske kommuners kulturchefer – og dels går man andre veje.

- Vi holder en kick off-konference den 28. september, som bliver en slags Go Global Aktivistkonference. Hver kommune i regionen her udpeget 20 personer, som skal forberede Go Global i hjemkommunen, og de skal alle sammen mødes på konference. Her har vi inviteret tre verdensmusiktopnavne til at spille, der kommer oplæg med erfaringer fra andre steder, og så er tanken, at man mødes på tværs af geografi og jobs – at man skaber nye kontakter og tager hjem med masser af energi og lyst til opgaven, forklarer Karsten Højen.

Der er stadig lang tid til, at Go Global officielt skydes i gang. Men når talen falder på projektet, går der ikke længe, før Karsten Højen får talt sig varm. Der er ingen tvivl om, at han brænder for sit job og sit projekt – men hvad skal Region Nordjylland overhovedet med en musikfestival?

- Det er et vigtigt projekt af mange årsager. Tanken om Go Global er født af globaliseringen: Verden bliver mindre, og også her i regionen bliver vi nødt til at åbne os mod resten af verden. Og vi bliver også nødt til at gøre os synlige i den. Begge dele kan en verdensmusikfestival hjælpe til med. Og så har vi jo et nyt Danmarkskort med en ny region og nye kommuner. Hvis man tager et eksempel med tre kommuner, der er lagt sammen til en, så findes der i dén kommune tre kulturelle netværk, tre forskellige kulturliv. Og selvom man er blevet lagt sammen til en størrelse, så fortsætter man nok mange steder med at fokusere på det gamle. Og i den sammenhæng kan Go Global bryde grænser og bygge noget nyt op.

KORT OM KARSTEN

Karsten Højen er gøgler, artist, musiker og tryllekunstner. Han har optrådt på forskellig vis siden konfirmationsalderen – og gør det fortsat. Han er udlært værktøjsmager og har arbejdet som maskinarbejder.

Han har været aktivitetsleder hos Dansk Folkeferie, fritids- og kulturkonsulent i Aalborg Øst og kulturkonsulent for Aalborg Kommune. Han har været forstander for daghøjskoler i både Brovst og Løgstør, han var regional børnekulturkonsulent i Nordjyllands Amt og var medlem af amtsrådet for Socialdemokraterne fra 2002-06.

I dag er han regional kulturkonsulent i Region Nordjylland og projektleder på bl.a. Go Global.

GO GLOBAL

Go Global er en verdensmusikfestival, som afvikles i Region Nordjylland i 2008. Projektledelsen forventer, at der – blandt mange andre arrangementer – bliver afviklet minimum 150 koncerter rundt om i regionen i forbindelse med festivalen. Festivalen dækker alle kommuner i regionen, og målet er at nå ud på så mange spillesteder og undervisningsinstitutioner som muligt.

Med festivalen ønsker man at åbne det nordjyske publikums øjne og ører for verdensmusikken – og at synliggøre Region Nordjylland på det kulturelle verdenskort.

I forbindelse med festivalen uddeles en musikpris på kr. 30.000 til det bedste verdensmusikinitiativ under Go Global. Prisoverrækkelsen sker i forbindelse med Karneval 2008.

UD I SINDETS KRINKELKROGE

Indsigt & Udsyn mødte op på ledende overlæge Kjeld Reinerts sidste dag på jobbet. Læs med, når overlægen ser bagud på et helt arbejdsliv i retspsykiatriens tjeneste...

Af Ulf Joel Jensen

Foto: Poul Rasmussen

Det ser tungt ud, som hun næsten vakler ned ad gangen under vægten af en 40-45 cm høj papirstak. Idet hun kommer nærmere, afslører navneskiltet på brystet, at hun er medicinstuderende, og hun fortæller med et skævt smil, at den enorme stak er en patientjournal. Altså *en* patientjournal...

Bagfra nærmer Kjeld Reinert sig. Ledende overlæge på Retspsykiatrisk Afdeling i Psykiatrien i Nordjylland – måske ikke helt i en menneskealder, men så i hvert fald i hele afdelingens levetid. I dag er hans sidste dag på jobbet, hvor han skal have pakket sit kontor ned og fordøjet gårsdagens afskedsreception. Han stopper op ved den unge medicinstuderende, nikker ned mod den voldsomme journal og smiler: - Jah. Vi har vores patienter i lang tid...

”Jeg plejer at sige, at vi i retspsykiatrien behandler patienterne, som de i den øvrige psykiatri ville ønske, de kunne gøre, hvis de havde den nødvendige tid og ressourcer.”

KJELD REINERT

Voldsom stigning i patienttallet

Og det er sådan set essensen i retspsykiatrien, hvis man spørger Kjeld Reinert: Tid og deraf følgende grundighed.

- Jeg plejer at sige, at vi i retspsykiatrien behandler patienterne, som de i den øvrige psykiatri ville ønske, de kunne gøre, hvis de havde den nødvendige tid og ressourcer. Ellers er behandlingen af retspsykiatriske og almindeligt psykiatriske patienter sådan set den samme – vores patienter har bare gennem deres kriminalitet demonstreret, at de har et særligt behov, og der-

for er de indlagt i længere tid. Der er ingen øvre grænse for en indlæggelse på retspsykiatrisk afdeling – man er der så længe, behovet er der, og jeg vil tro, at vores gennemsnitsindlæggelse varer omkring halvandet år, siger Kjeld Reinert, som forklarer, at det kun er de mest behandlingskrævende patienter, der indlægges på retspsykiatrisk.

Kjeld Reinert er en rolig mand, som taler velovervejet om sin karriere, som strækker sig over 26 år: Næsten 20 som ledende psykiatrisk overlæge i Aalborg – heraf de sidste 11 på Retspsykiatrisk Afdeling E. En af de mest markante ting, der er sket i psykiatrien i det sidste kvarte århundrede, er en voldsom stigning af retspsykiatriske patienter, fortæller Kjeld Reinert.

- I 1987 havde vi 15 retspsykiatriske patienter i Region Nordjylland. I dag har vi over 100... Man kan ikke sige noget entydigt om grunden til denne stigning, som er den samme på landsplan. Men noget hænger nok sammen med en generel nedgang i antallet af psykiatriske senge – og noget hænger sikkert også sammen med, at tærsklen for, hvornår sindssyge mennesker anmeldes for lovovertrædelser, er blevet lavere gennem årene. Igen er det ikke noget, vi kan sige med sikkerhed, men sammen med Justitsministeriets Retspsykiatriske klinik og Bispebjerg Hospital i København er vi i gang med en større undersøgelse heraf og bl.a om tærsklen for anmeldelse af voldskriminalitet er faldet gennem årene.

Skak med kongen af Sverige

Hvor der er sket en stigning i antallet af retspsykiatriske patienter gennem årene, er der sket bemærkelsesværdig lidt med patientgruppens sammensætning. Misbrugsproblemerne er eskaleret, men ellers ligner en retspsykiatrisk patient fra 1980 og 2007 hinanden.

- Signalementet af den typiske patient er en 35-årig skizofren mand med misbrugsproblemer, som er udadreagerende og har en voldelig adfærd i større eller mindre grad. Det er vigtigt at huske, at vores patienter er blevet kriminelle pga. deres sygdom. Når sygdommen er behandlet, så mindskes deres kriminelle adfærd tilsvarende, hvis den da ikke helt forsvinder.

”Vi skal sætte ind på mange felter på én gang: Patienterne skal trappes ud af deres misbrug, de skal undervises i deres egen sygdom og dens mekanismer, så de ved, hvordan de selv reagerer, og så skal de have den rette medicin, som først virker over tid. Men så meget desto større er den faglige tilfredsstillelse også, når vi lykkes med de patienter, som ellers er kørt faste i det øvrige system.”

KJELD REINERT

Det er derfor, det er vigtigt først og fremmest at betragte dem som patienter – og i anden omgang som kriminelle, forklarer overlægen – og kommer med følgende eksempel fra virkeligheden:

- For nogle år siden var der en ung mand, som en tidlig morgen slog sig ned i forhallen på Aalborg Sygehus med et skakbræt... Der blev han så siddende resten af dagen, og da det blev aften, mente personalet måske nok, at det var på tide, at han tog hjem igen. Så de sendte to portører ned for at flytte ham. Det ville han ikke være med til, og det udviklede sig til noget mindre tumult, hvor manden slog en af portørerne.

- Efterfølgende viste det sig, at manden var skizofren, og at stemmerne havde meddelt ham, at ingen ringere end den svenske konge ville spille skak med ham i forhallen på Af-snit Syd. Nu ved enhver jo, at royale er travle mennesker, så den skizofrene mand var

tålmodig nok til at afvente kongen – også selvom han var blevet forsinket, og derfor ville han altså heller ikke frivilligt forlade sin plads! Manden kom naturligvis i behandling, medicinen fjernede stemmerne – og så var hans voldelige adfærd jo også væk, fortæller Kjeld Reinert med et lille smil.

Den faglige tilfredsstillelse

Men i samme åndedræt præciserer han også, at retspsykiatrien er et alvorligt felt med mange meget syge patienter, som i

flere tilfælde har begået grov og alvorlig kriminalitet.

- Vi ser dem alle sammen: I mentalundersøgelserne møder vi undertiden personer på hvem der ikke kan hæftes en psykiatrisk diagnose. Vi møder også de svært sindsyge og patienterne med voldsomme personlighedsforstyrrelser. Derfor er vi nødt til at gøre vores job ordentligt – vi er nødt til at tage det lange træk, bruge den tid, der skal til, ellers kan det gå helt galt.

- Vi skal sætte ind på mange felter på én gang: Patienterne skal trappes ud af deres misbrug, de skal undervises i deres egen sygdom og dens mekanismer, så de ved, hvordan de selv reagerer, og så skal de have den rette medicin, som først virker over tid. Men så meget desto større er den faglige tilfredsstillelse også, når vi lykkes med de patienter, som ellers er kørt faste i det øvrige system.

Kjeld Reinert er her fotograferet ved siden af et maleri af Ovartaci, som er den vel nok største kunstner i den psykiatriske kunst. Ovartaci (der tog kunstnernavnet, fordi det lyder som "overtosset", når man siger det hurtigt) var indlagt i 56 år på Psykiatrisk Hospital i Risskov – samme sted, som Kjeld Reinert startede sin retspsykiatriske karriere. Læs meget mere om Ovartaci, hans utrolige skæbne og kunst på www.museum-psyk.dk.

SoSu-assistenterne Karen Jørgensen (tv) og Else Nielsen siger farvel til Brovst Sygehus efter mere end 35 år. Og det gør lidt ondt, men nu ser de frem mod deres kommende arbejde i Thisted.

SIDSTE MAND LUKKER

Stemningen er trykket på Brovst Sygehus, hvor man gradvist afvikler funktionerne og sender personalet til andre afdelinger på andre sygehuse... Men efterhånden som de nye tider og nye arbejdspladser nærmer sig, bliver der også plads til håb for fremtiden og en smule forventningens glæde.

Af Ulf Joel Jensen
Foto: Poul Rasmussen

Der er stille på gangene på Brovst Sygehus sådan en fredag eftermiddag i slutningen af august. Og der er ikke så meget at sige til det, for sygehuset er under afvikling; siden påske har afdeling A2 været lukket og resten af sygehuset lukkes den 1. oktober. Og følelser som melankoli og frustration ligger lige for hos personalet.

Else Nielsen er SoSu-assistent med hele 38 års erfaring fra Brovst Sygehus, mens

hendes kollega Karen Jørgensen "bare" har været ansat på sygehuset i 36 år. Og de fortæller, at stemningen i Brovst har været trykket siden påske.

"Det er ikke usædvanligt at have været ansat her i 20, 25 eller 30 år. Det tager vi som udtryk for, at det her er en ualmindelig god arbejdsplads – og så er man selvfølgelig trist, når den skal lukke. Det siger sig selv."

KAREN JØRGENSEN

- Ancienniteten er meget højt her i Brovst: Det er ikke usædvanligt at have været ansat her i 20, 25 eller 30 år. Det tager vi som udtryk for, at det her er en ualmindelig god arbejdsplads – og så er man selvfølgelig trist, når den skal lukke. Det siger sig selv, siger Karen Jørgensen. Else Nielsen supplerer: - Og sådan har patienterne altså også følt det. Det giver tryghed for de pa-

tienter, der kommer igen og igen, at personalegruppen stadig er den samme som sidst. Og den tryghed er væsentlig for patienterne, understreger hun.

Pengene vandt over følelserne

- Det her er jo et gammeldags lokalsygehus. Det er tæt på at være som en familie, fordi personalet kender hinanden så godt. Og fordi vores patienter kommer igen. Vi kender jo efterhånden alle vores gengangere, siger Else og fortsætter:

- Og hvor man andre steder taler om personalemangel og om, at det er svært at tiltrække læger, så er det altså ikke noget, vi har mærket til. Vi har aldrig lægemangel heroppe – det har altid fungeret helt fantastisk.

Karen tager over: - Vi synes jo, at vi har et dejligt sygehus. Og også anlægget rundt om er skønt. Om vinteren bruger jeg for

eksempel nogen gange at stikke udenfor og hente en snebold, som jeg giver til de ældre. Hvornår har de sidst mærket sne? Den slags det bliver jo ikke muligt, når vi skal arbejde i et højhus...

Der er ingen tvivl – de ER glade for deres sygehus i Brovst. Og de er utilfredse med lukningen og heller ikke glade for den måde, processen har været på. Beslutningen om at lukke sygehuset er taget alt for hurtigt, siger både Else og Karen – og de begræder, at pengene har vundet over både følelser og fornuft. Og endelig understreger de, at de har fået meget sen besked om, hvor de nu skal hen.

Ny energi til hverdagen

Både Karen og Else bliver flyttet til Thisted Sygehus. Efter eget ønske. Og Karen er kommet så langt, at hun endda helt glæder sig til det nye, selvom beskeden kom sent:

- Jeg mener jo, at vi skulle have haft besked lang tid før, vi fik. Vi har altså også et privatliv, der skal hænge sammen med arbejdet...

Else bryder ind: - Ja, der er jo altså også kolleger, der skal til at have en ekstra bil, fordi de plejer at gå til arbejde, men nu skal køre. De bliver nødt til at se på, om det kan hænge sammen for dem.

Karen nikker og fortsætter: - Men når det er sagt, så glæder jeg mig faktisk. Nu sker der noget nyt, og så må vi se fremad. Jeg glæder mig til at lære Thisted Sygehus at kende – og jeg glæder mig til at hilse på mine nye kolleger, siger Karen, mens Else nøjes med at konstatere, at hun selvfølgelig møder positiv op til den nye hverdag. Men ligefrem glæde sig...? Jo, insisterer Karen: - Jeg synes

også, at der er kommet en lidt anden stemning her på gangene i den sidste uges tid, hvor vi har vidst, hvor vi skal hen. Folk har fået besked, og det giver noget energi i hverdagen. Det giver noget at se frem til, understreger Karen.

Og det hele er ikke sort i sort. Både Karen og Else føler sig – med undtagelse af den lange periode med uvished – godt behandlet af regionen: De er havnet på det ønskede sygehus, de har fået deres anciennitet med over, og Else har også været på rundvisning i sin nye afdeling.

Godt indtryk af ny afdeling

- Jamen det virkede godt, siger hun: - Jeg får også samme afdelingssygeplejerske, som jeg har her, så når det endelig skal være, så er det godt nok. Jeg får meget længere til arbejde fremover – jeg skal køre 120 km om dagen. Men jeg valgte selv Thisted, fordi det ligner Brovst mere, end Aalborg gør. Og efter at have været deroppe, så er jeg tilfreds med mit valg. Der er en god atmosfære, og jeg har kun hørt godt om afdelingen og sygehuset.

”Nu sker der noget nyt, og så må vi se fremad. Jeg glæder mig til at lære Thisted Sygehus at kende – og jeg glæder mig til at hilse på mine nye kolleger.”

KAREN JØRGENSEN

Tilbage står spørgsmålet om, hvad fremtiden bringer. Både Else og Karen er besluttet på at møde den med et positivt sind, men når man har været ansat et sted i hhv. 36 og 38 år, så får man følelser for det sted, som rækker ud over det sædvanlige. Derfor taler de to SoSu-assistenten lige så meget om deres snart forhenværende arbejdsplads som

Brovst Sygehus lukker 1. oktober. Region Nordjylland og Jammerbugt Kommune arbejder på at etablere et sundhedshus i bygningerne.

Alle ansatte er garanteret job andre steder i regionen – og har selv haft mulighed for at ønske afdeling og sted.

I slutningen af august fik de at vide, hvor deres fremtidige arbejdsplads bliver. 16 skal til Sygehus Thy-Mors i Thisted, fem tager til Sygehus Vendsyssel og en enkelt til Sygehus Himmerland. De resterende ca. 20 medarbejdere fortsætter deres virke på Aalborg Sygehus. Skønmæssigt 9 ud af 10 er havnet det sted, de har ønsket.

om dem selv, når de skal sætte ord på deres fremtidshåb:

- Vi har fået at vide, at man arbejder på at samle nogle sundhedsfunktioner her i bygningerne, men det er vist ikke helt på plads endnu. Kommunen vil gerne have nogle hospice-senge, siger Else.

- Og det er helt sikkert, at vi meget gerne ser, at det bliver ved med at være noget med tilknytning til sundhedsvæsenet. Der skal stadigvæk være sundhed på Brovst Sygehus, hvis du spørger mig, slutter Karen.

STEMNINGSBILLEDER FRA MEDICINSK AFDELING M1

Afdeling M1 skal flytte i nye omgivelser - fem medarbejdere giver her udtryk for deres tanker om fremtiden for afdelingen – samt hvordan de oplever at være en del af forandringsprocessen

Sekretær Birthe Nielsen:

Samling af rehabiliteringsfunktionen i Hobro er vigtig, så vi bibeholder den nuværende aktivitet og kompetente medarbejderstab.

Men personligt synes jeg, det er ærgerligt, at det sker på bekostning af afdeling M1.

Vi er her en god og stabil medarbejdergruppe, som nu skal deles. På trods af dette ved jeg også, at vi vil få det til at fungere, da den medicinske medarbejderstab er omstillingsvillige, altid finder det positive frem - og frem for alt er målet et højt niveau til vores medicinske patienter.

Social- og sundhedsassistent Birthe Brock:

Jeg har store forventninger til, at de fysiske rammer bliver forbedret for hjerteafsnittet. Og jeg tror, det bliver en fordel, at det akutte afsnit for apleksipatienter og afsnittet for rehabilitering bliver samlet under ét tag. Jeg glæder mig til de nye tiltag, men samtidig er det lidt vemodigt, at vi som personale skal skilles.

Souschef Joan Kristensen:

Det er dejligt at skulle over til nye lokaler. Det, at være med i processen med at lave en ny afdeling for de kardiologiske/almenmedicinske patienter, er rigtig spændende. Vi får større mulighed for at skabe bedre rammer for de sammenhængende patientforløb. Den dårlige side ved flytningen er, at vi bliver skilt i personalegruppen. Det var en tanke, jeg lige skulle vænne mig til.

Overlæge Niels Falstie:

Jeg er glad for, at der nu er fastsat et mål, vi kan gå efter.

Sygeplejerske Rikke Iversen:

Jeg ser frem til at der snart kommer ro over, hvad vi skal i fremtiden. Ser frem til nye fysiske rammer og tror på, det vil styrke hjertepatienterne. Der bliver bedre mulighed for at tilbyde et mere sammenhængende patientforløb – blandt andet kommer hjertepatienterne ambulante i afdelingen efterfølgende til genoptræning.

REGION NORDJYLLAND

SYGEHUS HIMMERLAND